

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Baročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računajo s 15 vin. od 6redne
petitve; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 39.

Maribor, dne 31. marca 1909.

Letnik I.

Deželnozborske volitve in S. K. Z.

Zaupniki celega Spodnjega Štajerja, ki ste v okrilju Slovenske kmečke zveze ste določili odboru in stranki svojo pot na zaupnem shodu v Mariboru. Zahtevali ste od voditeljev, da ne smejo sklepati takih kompromisov, kakor jih ponuja Narodna stranka in politične babice Plojevih privržencev. Vodstvo K. Z. se je ravnalo do pičice po sklepih svojih zaupnikov v stranki in ni nikjer niti najmanj uplivalo na sklepanje glede kompromisa; to je dejstvo, o katerem ni dvomiti. Vsak zaupnik, ki se je udeležil shodov meseca decembra in zadnjega tedna, pač dobro ve, koliko spretnosti je bilo treba, da se že meseca decembra, ko smo še živeli mnogo bolj pod vtisom sprave, ni izrekel nad vse dobro obiskan shod zaupnikov naravnost proti kompromisu. Tedaj so zaupniki celo zahtevali, da se ne smemo niti začeti pogajati z Nar. stranko.

Vodstvo K. Z., oziroma odbor, ni posegal v za-devo in pripustil je rešitev teh pogajanj zaupnikom, ki so si pridržali sklepno besedo. To so gola dejstva. Za to vedo pa jako dobro voditelji Narodne stranke in tudi druge politične babice, ki so poslale svoje špijone na shode; vendar sedaj, ko je zaupni shod K. Z. zavrnil naravnost izzivajoče predloge teh dveh strank, ki so bile dogovorjene med seboj že zdavno, še predno se je dal za posamezne osebe, kakor dr. Ploja, zunanji pečat stranke združenih Slovencev, napadajo zaporedoma vodstvo K. Z. glede kompromisa. Predzadnja številka „Narodnega Dnevnika“ ima uvodnik, ki napada duhovništvo v prvi vrsti, in dr. Korošca, Roškarja in dr. Verstovška. Smešno je pač, kar pišejo vodje Narodne stranke. Ne vemo, ali je zlobnost, ali neumnost, s katero hočejo pitati svoje bralce. Na ta izvajanja nočemo niti odgovarjati, ker se nam zdijo preneumna. Vsak liberalec si naj vtakne ta uvodnik, s katerim naznanjuje „Narodni Dnevnik“ vojsko slovenskemu, narodnemu duhovništvu, za zrcalo in ga večkrat prebere, da se bode spomnil, v kako družbo svojih bratcev je zašel.

V sobotni številki je pa morala Nar. stranka popravljati, kar je zakrivila prejšnja številka. Obširno piše o pogajanjih „za mirne volitve.“ Med vrstami skoro trdi, da so pristaši Kmečke zveze krivi, da smo dobili izmed 87 poslancev le 13. Ne obrne se pa ravno v tej zadevi do pravih svojih možev dr. Ploja,

dr. Hrašoveca in dr. Jurtele, zakaj da ti niso izposlovali s svojimi slogaši za nje več mandatov v Gradci. Teh gospodov izmed združenih Slovencev se izogibljejo kakor miš mačke; vse to smrdi že sedaj po sporazumljenju teh dveh razdirajočih strank. Pristaši Kmečke zveze, na branik! Plojevci so se zavezali že zdavno s celjskimi gospodi slabega spomina izza državnozborskih volitev.

Gnusno pa je naravnost od teh gospodov, da napadajo glede kompromisa dr. Korošca. Sami vedo dobro, da dr. Korošec nikjer niti ni hotel izraziti svojega mnenja o kompromisu, samo da bi ne vplival na zaupnike. Sedaj mu očitajo, da je povabil zastopnike Narodne stranke na pogovor celo v uredništvo „Slov. Gospodarja“, kakor bi bila za nje to pot pred Kano-so! Toda javnost naj zve naravnost o teh neosnovanih napadih, da je ravno dr. Korošec vprašal zaupnike Narodne stranke, če jim je drago, da se zberejo v uredništvu, ali mogoče kje drugod v bolj nevtralnem prostoru, vsi so se pa naravnost soglasno izjavili za uredništvo. V teh napadih tiči zlobnost, katere bi ne pričakovali od akademično izobraženih voditeljev stranke. Torej če že v takih malenkostnih rečeh zavijajo v javnosti in jih po krivem izrabljajo v svoje namene, samo da bi vdarili po dr. Korošcu, kaj naj še verujemo drugim njihovim izvajanjem.

Ne vemo, so zares tako neumni, da hočejo ljudi prepričati sedaj, ko že vsak vrabec na Spodnjem Štajerskem o strankah pravo začivka, da so dr. Ploj, dr. Rosina, dr. Hrašovec in dr. Jurtela stari konservativni klerikalci, ki hočejo s Slovensko kmečko zvezo imeti večino v deželnem zboru. Naše ljudstvo pozna te odvetnike, pozna hofrata dr. Ploja, da so ti liberalci še iz tiste stare šole, ki je najhujše razgrajala v vseh narodih.

Narodna stranka ima z možmi stranke združenih Slovencev, ki so nekako prikriti in zakrinkani voditelji Narodne stranke, že od prvega početka svoje zveze. Sedaj si pa je z njimi izračunala število mandatov, to je sedem, da bi ti složni bratci nadvladali povsod zastopnike K. Z. in jim izpodkopavali še med ljudstvom tla. To so nameravali in nič drugega. Drzno je samo sedaj se delati ponižnega in reči celo, da so zahtevali sami le 4 mandate, dočim bi jih dobila Kmečka stranka 6. Ostale pa zamočijo.

To ravno moramo uvaževati, da hočejo s takim poročilom le slepiti svoje pristaše in jih vznemirjati in hujskati. To je njihov namen. Oni hočejo imeti volitve, kakor smo jih imeli za državni zbor. Videli bo-

demo; posrečilo se jim je s tolovajstvom enkrat in nikdar več. Pristaši Slovenske kmečke zveze, zapomnite si le to: Na obeh shodih zaupnikov je bilo le malo število duhovnikov; to ste videli na lastne oči. Sedaj piše Narodna stranka, da je le mariborska duhovščina izsilila, da so se odklonili kompromisi glede deželnozborskih volitev. To jasno kaže, s kakšnimi lažmi že začenjajo volilno borbo; pričakovati nam je še hujšega natolcevanja in blatenja. Toda naj delajo — mi pa gremo svojo pošteno pot, ki bode nas dovedla do popolne zmage pod zastavo Slovenske kmečke zveze!

Zjasnilo se je.

Razpokoženje v Belgradu. — Dinastiji se majejo tla.

Belgrad, 30. marca. Apatija, s katero je srbski narod vzel na znanje odpoved prestolonaslednika Jurija in pa proglasitev princa Aleksandra prestolonaslednikom, je dokaz, da dinastija Karagjorgjevičev ne uživa posebnih simpatij. Svojstva in ravnanje princa Jurija nikakor ni bilo v stanu pridobiti dinastiji prijateljev. Tudi v vladnih krogih se trdovratno vzdržuje vest, da se od vseh strani pritiska na kralja Petra, naj se odpove prestolu na korist princa Aleksandra. Gotovo je, da bo odpoved Jurija v zvezi s zavoženo bosansko politiko zopet spravila na površje dinastijsko vprašanje. Zdi se, da stoji Srbija pred velikimi dogodki.

Belgrad, 30. marca. Demarcha vevlasti ni prav nič izpremenila apatije prebivalstva. Jasno se kaže, da ljudstvo nikakor ni bilo tako navdušeno za vojsko, kot so to raztrobili med svet razni hujškači vojne stranke. Z lepaki razširjeno poročilo, da se je sprejela odpoved princa Jurija, je velik del prebivalstva vzel s zadovoljstvom na znanje; proklamacija princa Aleksandra prestolonaslednikom je ljudstvo sprejelo z apatičnim ravnodušjem. Bilo ni nikakih manifestacij, oziroma demonstracij, niti govorilo se ni preveč o tem važnem dogodku.

Belgrad, 30. marca. V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mnenje, da bo dinastija Karagjorgjevičev v najkrajšem času odstavljena. Vplivne skupine v skupščini očitno agitirajo za to, da se na srbski prestol pokliče kak inozemski kraljevi princ. Imenujejo se že razna imena, tako vojvoda Tech, kate-rega kandidaturu podpira baje tudi Anglija, dalje vojvoda Connaught in knez Battenberg.

PODLISTEK.

Francozi na Slovenskem.

Spisal F. Jez.

Narod, ki spoštuje samega sebe, se trudi tudi, da spozna svojo preteklost. V zgodovini vidi svoje življenje, svoje trpljenje, svoj razvoj; njegove sedanje razmere so posledice prejšnjih, morda stoletja nazaj segajočih političnih, kulturnih in gospodarskih razmer. Kdor hoče umevati sedanjost, mora študirati in pregledati preteklost. V minule dni nas pa tudi silni hvaležnost do mož, ki so se trudili za nas, svoje potomec.

Slovenski narod praznuje letos stoletnico, odkar so Francozi v tretje zasedli za nekaj let večino slovenskih dežel. Zanimati nas mora njihova vlada na Slovenskem. Kajti marsikaj dobrega so storili slovenskemu narodu.

V zadnjem desetletju 18. stoletja so dobri in slabi nauki francoskih modroslovcev, slabe gospodarske razmere, zapravljenost in absolutizem francoskega dvora in predprave plemstva in duhovščine rodile na Francoskem krvavo revolucijo, ki je zaplala na svoj prapor: Enakost, svoboda, bratstvo. V tem imenu so ropali in morili. Ideje revolucije so se širile tudi po drugih evropskih državah, vladarski prestoli so se majali in rušili, navdušene republikanske čete so si osvojile mnogo evropskih dežel in pa ustanovile v njih republike, ki so bile odvisne od francoske republike.

Revolucija pa je rodila moža, ki je bil strah in šiba božja tedanje Evrope. Bil je Napoleon Bonaparte. Najslavnejši vojskovodja tedanjih časov, ovenčan z vencem neštevilnih zmag, častitljiv in poln

samoljubja, je uničil francosko republiko, kateri je pridobil toliko dežel. Oklicati se je dal za cesarja Francozov in je hotel gospodovati celi Evropi. Italija, Španija, Nemčija, da celo daljni Egipt je bil njegov, ukloniti je hotel še Avstrijo in Rusijo.

Avstrijski cesar Franc I. je dobro vedel, da bo slej ali prej hotel Napoleon tudi Avstrijo. Pripravljati se je na boj. Njegova brata nadvojvoda Karol in Ivan sta navduševala in organizirala avstrijske vojske, od prvega do zadnjega porabnega moža, naj stopi vse pod orožje.

Napoleon napove leta 1809 Avstriji vojno. Iz Italije in Nemčije je prodirala francoska vojska proti Avstriji. Srečno so se borili Avstrijci na Italijanskem, na Nemškem pa je prodiral Napoleon vedno bolj proti Avstriji. Avstrijske čete v Italiji so odhitele na sever na pomoč proti Napoleonu. Francozje so se pomikali za umikajočo armado proti Avstriji in meseca maja so zasedli slovenske dežele. Na severnem bojnem polju je končno zmagal Napoleon. Sklenilo se je premirje. Takoj nato je zapovedal po slovenskih deželah pobirati vojno kontribucijo (vojno odškodnino).

Nekaj mesecev je trajalo premirje, ljudstvo je živelo v negotovosti, kakšna usoda ga čaka, ali pride pod Francoze, ali pa se zopet združi z Avstrijo. In upali so zadnje. Ljudstvo je bilo obubožano, mnoge vojske so ga gospodarsko oslabile. Vojna kontribucija je bila visoka, samo za Kranjsko je znašala 15.260.000 frankov.

Francozi so vojno kontribucijo silno strogo iztirjevali; pa kje naj ljudstvo vzame te ogromne svote? Kmetje so se uprli. Najprvo je izbruhnil upor na Dolenjskem. Pomorili so mnogo francoskih vojakov in pograbili iztirjano vojno kontribucijo, krvavi davki, kakor so jo imenovali. Še najbolj mirno je bilo na Gorenjskem, precej burno pa na Notranjskem.

Pričakovali so dolenjskih kmetov, da bi združeni napadli Ljubljano in Trst in pregnali maloštevilne Francoze iz dežele. Niso pa bili dovolj organizirani in tudi preveč počasni, zato so Francozi lahko ukrotili posamezne oddelke. Glavna gnezda upora je zadela huda kazen: ogenj in opustošenje. Kostal in Poljane na Kočevskem je uničil ogenj, istotako vasi Bršlin in Prečno pri Novemestu. Kočevje, kjer se je začelo, je bilo po priprošnji samo oropano. Stroge kazni so grozile upornikom. Začasna vlada je naprosila škofa, naj gre po deželi in pomiri ljudstvo.

Dne 14. oktobra 1809 je sklenila Avstrija z Napoleonom na Dunaju mir. Zmagovalec je dobil: beljaško okrožje na Koroškem, Kranjsko, Primorsko (Goriško, Trst—Istro), Hrvaško. Od Italije pa je odtrgal Dalmacijo in je vse dežele združil pod imenom: „Ilirske pokrajine.“ Se štajerskih in dela koroških Slovencev je manjkalo, pa bi bili vsi Slovenci združeni s Hrvati pod francoskim žezlom.

Za glavnega upravitelja Ilirskih pokrajin je Napoleon imenoval svojega prijatelja maršala Marmonta. Napoleon je uvideval veliko važnost naših dežel, naročil je odhajajočemu maršalu, naj jih dobro uredi in gospodarsko dvigne. Maršal Marmont, plemenit in ljudomil človek, zraven pa razumen in vstrajen, se je takoj poprijel dela. Nalog je imel mnogo: napraviti red in varnost v deželi, pomagati ljudstvu iz slabega stanja in odpreti nove gosp. vire.

Po naših deželah se je takrat potepalo veliko število cestnih roparjev in tatov, med njimi so bili najhujši rokovanjači. Maršal jih je kmalu iztrebil. Roparje je dal obesiti v svarilen vzgled pred domačo hišo, naredil je občine odgovorne za red in varnost in žandarji so razgnali zadnje ostanke roparjev in vojaških begunov. Še nikdar prej ni bilo potovanje tako varno kakor v francoskih časih.

(Konec prihodnjic.)

Srbski častniki pretijo.

Belgrad, 30. marca. Celokupni častniški zbor belgrajske posadke, izvzemši nekatere zarotnike, se je sklenil obrniti na častniške zbore v notranjosti dežele v vprašanju, če odobravajo odpoved prestolonaslednika. Za poveljnika vseh prostovoljcev določen polkovnik Mišković je v večerajšnji seji odbora za narodno obrambo izjavil, da bo častništvo in vojaštvo le tedaj sprejelo odpoved prestolonaslednika Jurija, če odstopijo tudi vsi tisti faktorji, ki so povzročili, da se je princ Jurij odpovedal, namreč kralj Peter in vsi častniki-zarotniki, sicer bo v armadi izbruhnila revolucija, ker srbska armada ne rabi takega kralja, ki je igrača v rokah zarotnikov.

Prestolonasledniško vprašanje.

Belgrad, 30. marca. Simpatije srbskega naroda se obračajo sedaj k princu Pavlu, ki je sin kraljevega brata Arzena. Princ Pavel je v Belgradu zelo znan in v vseh krogih priljubljen. Na tihem se širi vest, da bi bil ta najbolj pripraven za prestolonaslednika. V dobro poučenih krogih trdijo, da prestolonasledniško vprašanje še ni rešeno in da je v najkrajšem času pričakovati gibanje v prilog prince Pavla.

Knez Nikita očita kralju Petru.

Belgrad, 30. marca. Kralj Peter je prejel od črnogorskega kneza Nikite brzojavko, v kateri mu ta ostro očita, da je preveč popustljiv napram vladi. Knez je nadalje izjavil, da obžaluje srbski narod, katerega interesi so vsled neodločnosti in korupcije vodilnih politikov izdani. Nikita očita nadalje tudi, da kralj Peter in srbska vlada v najresnejšem trenutku za srbski narod nista vedela storiti drugega, kakor objavljati neosnovane napade na prestolonaslednika Jurija. Vsak Srb na Srbskem in v Črnigori ve, da je bil princ Jurij edini, ki je razumel dalekosežnost sedanje politične situacije. Objednem je dobil princ Jurij brzojavko od najmlajšega sina Nikitovega, prince Petra, v kateri ta pozdravlja moški nastop prestolonaslednika in izraža nado, da bo izšel iz težkega boja kot zmagovalec.

Proklamacija kralja Petra.

Belgrad, 30. marca. Kralj Peter je izdal na srbski narod proklamacijo, v kateri naznanja, da se je kraljevič Jurij odpovedal vsem pravicam do prestola, in da se z ozirom na to proglašajo za prestolonaslednik kraljevič Aleksander. Proklamacija nosi podpise vseh ministrov in se glasi dobesedno tako-le:

„Srbskemu narodu! Moj sin princ Gjorgje, doslej prestolonaslednik, je izjavil svojo nepreklicljivo voljo, da se odpove vsem pravicam in prerogativam do prestola, ki jih je imel po ustavi kot moj najstarejši sin. Ministrski svet je v navzočnosti predsednikov državnega sveta, in kasacijskega dvora sklenil sprejeti to odpoved ter poveriti vse pravice in prerogative prestolonaslednika v smislu ustave mojemu mlajšemu sinu Aleksandru, ki ga s tem proglašam za svojega naslednika na prestolu. Obveščam o tem srbski narod ter prosim Boga, naj blagoslovi moj kraljevski dom in vse moje drage podanike. — Peter.“

Kralj Peter se odpove?

Rim, 30. marca. Tukaj kroži vest, da je kralj Peter pisмено obvestil kralja Viktorja Emanuela, da bo s celo svojo družino zapustil Belgrad. On in oba sinova poudeta v Švico, njegova hčerka pa v Rim. Pozval bo Srbijo, naj si s pomočjo Evrope izvoli drugega kralja. On priporoča za kralja črnogorskega prince Petra. Kralj Viktor Emanuel je baje Petru priporočil, naj okliče prince Aleksandra za kralja.

Belgrad, 30. marca. Zatrjuje se, da bo odpovedi prestolonaslednika sledila tudi odpoved kralja Petra. Imenujejo že tudi svoto, katero bi vlada ponudila kot apanažo kralju Petru, če se odpove. Kot jamstvo za izplačevanje te apanaže se bo v ta namen najelo na Angleškem posojilo.

Mir.

Belgrad, 30. marca. Danes so vevlasti izročile Srbiji skupno noto, kateri se je pridružila tudi Nemčija. Ruski poslanik Sergijev je bil večeraj dolgo časa pri srbskem zunanjem ministru Milovanoviču, katerega je zaupno informiral o skupni noti. Milovanovič je izjavil, da bo Srbija takoj ugodila želji vevlasti.

Belgrad, 30. marca. Danes okoli enajste ure dopoldne so izročili poslaniki v Belgradu skupno noto. Okolu tri četrt na dvanaest je bil akt končan, na kar so poslaniki zapustili ministrstvo za zunanje zadeve, ruski poslanik pa je ostal v ministrstvu. Srbski ministrski svet bo še danes sklepal o odgovoru in kakor sledi iz izjav Milovanoviča, bo zahteval vevlasti pritrdil.

Raznoterosti.

P. n. naročniki, katerim poteče s 1. aprilom naročnina, naj isto blagovolijo v kratkem obnoviti. Vse naše somišljenike opetovano prosimo, naj z vse mi močmi razširjajo „Stražo.“ Mi stojimo pred hudim volilnim bojem. In najboljše orožje v takem boju je pač časopisje. Da pa more časopis vršiti svojo dolžnost, je treba, da se ga podpira z dopisovanjem in razširjevanjem. Zato pa kličemo vsem našim somišljenikom in prijateljem: Na delo za „Stražo!“

Umrli je večeraj dne 30. t. m. v Mariboru gošpa Jospina Sernee, rojena Srebre, soproga pred kratkim umrlega slovenskega odvetnika dr. Ivana Serneca. Pokojnica je bila znana zaradi svojega plemenitega značaja in blagega, usmiljenega srca. Rodbini, katero je zadela v kratkem času dvojna velika izguba, izrekamo globoko sočutje. Pogreb se vrši v četrtek dne 1. aprila ob 4. uri popoldne. Svetila ji večna luč!

K pogajanjem. Kakor besen kriči „N. D.“ nad kmečko stranko, ker ni hotela sprejeti sramotnega in nečastnega kompromisa. Ljubi se jim govoriti tudi o nepoštenosti, zahrbtnosti, neodkritosti. Liberalni strankarji naj se spominjajo, kako so ustanavljali svojo stranko, da jih je ljudstvo začelo imenovati ovinkarje. Pri državnozbornih volitvah so sleparili z neodvisnimi kmeti, da so dobili glasove za svoje kandidate. Tudi glede zadnjih kompromisnih pogajanj še je mnogo nerazjasnjene. Čeravno se je došlo skupna seja kmečke in liberalne stranke s Plojevimi odposlanci zaradi tega, da se odkrito in zaupno obravnava o kompromisu, vendar je imela Narodna stranka pred sejo pogovor s Plojevci o skupnem nastopu. Narodna stranka in Plojevci sploh pri pogajanjih niso bili odkriti, ker še le sedaj po listih naznanjajo, kar bi morali že pri pogajanjih povedati.

Nova zveza. Plojevci in liberalci so imeli med seboj v Mariboru pogovore zaradi skupnega postopanja pri kompromisnih pogajanjih. Zaradi tega je skrajna hinavščina in licemerstvo, ako hočejo sedaj njih listi Plojevce naši stranki potisniti v škornje. Poštena stranka mora svoje zveze tudi odkrito priznati.

Liberalne laži. Kadar se bližajo volitve, podvojijo liberalci svojo lažljivost. Vsakdo ve, da Zveza slovenskih mladeničev ni sklicala na 25. t. m. shoda v Maribor zaradi tega, da se mladeniči dogovorijo o volilnem boju zoper liberalizem, ampak obravnavalo se je o predmetih, kakor jih je naznanila tudi „Straža.“ Istotako je zavijanje, ako se trdi, da je Kmečka zveza ali njen odposlanec dr. Korošec dne 8. svečana 1907 z resnim obrazom razpravljal v pričo 10 zaupnikov Narodne stranke o skupnem volilnem odboru za državnozbornske volitve. V Kmečki zvezi se je pač še takrat mislilo na skupno postopanje s takozvanimi prvaki, vsako skupno postopanje z liberalci pa je stranka glasom svojih sklepov odločno perhorrescirala, vsled česar se je ob isti uri, da govorimo z „Nar. Dnev.“ smelo tiskala v tiskarni sv. Cirila izjava kmečke stranke, da Narodne stranke sploh ne poznajo. Čudno se nam zdi, da se liberalna stranka na eni strani tako očitno vsiljuje Kmečki zvezi in jo prosjaško moleduje za ljubezen, na drugi strani pa jo grize, obrekuje in laže.

Iz ljubezni do kompromisa. Gospodo okoli „N. D.“ zelo boli, da je Kmečka zveza odklonila kompromis. Dan na dan pišejo radi tega po predalih svoje ga suhoparnega lističa. Verujemo, da jim mora biti hudo, ker sedaj nimajo upanja, da bi spravili koga izmed svojih generalov v deželni zbor. Zato se hujujejo posebno na dr. Korošca, češ, da je on največ **kriv, da ni prišlo do kompromisa.** Nikakor nimamo namena, odgovarjati na te napade, saj je znano, da „v sili hudč muhe žre“, ampak na nekaj bi radi opozorili celjske gospode. Kmečka zveza ni nikdar oficielno ponudila kompromisa, ker so skoro brez izjeme vsi njeni pristaši odločno proti vsakemu kompromisu. Kompromis je ponudila Narodna stranka in zato je bila njena dolžnost, da stavi svoje pogoje, nikakor pa ne dolžnost Kmečke zveze. In ko so odposlanci Narodne stranke stavili svoje minimalne predloge, tedaj pooblaščenici Kmečke zveze niso mogli drugega storiti, kakor vzeti to na znanje in poročati na zaupnem shodu Kmečke zveze. Več niso smeli storiti, ker niso imeli mandata za to. Vse to celjski gospodje prav dobro vedo, vedo tudi, da so bile njihove zahteve pretirane in za Kmečko zvezo nevsprejemljive. Zato tudi sedaj — seveda ko je prepozno — vedno bolj odnehavajo. V ponedeljkovi številki „N. D.“ že zahtevajo celjski strankarji samo tri mandate, njihovi bratci iz posredovalne stranke pa samo dva. Stavimo, da se bodo te njih zahteve iz same ljubezni do složnega delovanja med štajerskimi Slovenci čezdalje bolj manjšale, tako, da nazadnje ne bodo zahtevali nikakega mandata več, ker vedo, da ga ne bodo dobili. Da, da, je pač malo hudo, tako sramotno izginiti iz političnega površja.

Razdiralci. Stara resnica je, da liberalci nimajo smisla za narodno delo posebno v izpostavljenih krajih. Niti toliko zmožnosti nimajo v sebi, da bi samostojno vodili kako društvo. To se je že večkrat pokazalo. No, pa tega jim nihče ne zameri, saj vsakdo ve, da liberalci nimajo časa za narodno delo v izpostavljenih krajih. Njih glavno delo je dan za dnem po svojih umazanih listih napadati „klerikalce“, drugega itak ne znajo. Pa da bi vsaj drugih ne ovirali pri narodnem delu, če že sami ničesar ne zmorejo! Vendar tudi tega ne storijo. Kjerkoli jim je le mogoče, skušajo podreti to, kar so drugi z velikim trudom in žrtvami zgradili. Nihče ne more odrekati zaslug, ki si jih je steklo društvo „Domovina“ za graške Slovence. To je seveda peklo liberalce, kakor jih vedno peče, kadar si kdo, ki ravno ne trobi v liberalni rog, pridobi kake zasluge. Sklenili so naskočiti „Domovino“, kakor poročamo na drugem mestu. Tega atentata liberalci nikakor niso uprizorili zato, da bi morali sami bolje voditi „Domovino“, kot se je to dosedaj godilo, saj sami najbolje vedo, da za kaj takega

sploh niso sposobni, ampak ta atentat je bil vpriporjen edino-le zato, ker jih je bodlo dosedanje uspešno delovanje „Domovine“ v zvezi s člani katoliškega slovenskega akademičnega društva „Zarja“, in posebno ker je delovanje „Domovine“ slonelo na katoliških načelih. To je bil edini vzrok celjskih liberalcev, da so našuntali radikalne dijake v Gradcu, naj naskočijo „Domovino.“ Zopet lep dokaz, kakšni so slovenski liberalci in njih celjski generali.

Slovenski otroci za slovenskega otroka ob meji. Dečki meščanske šole v Krškem so nam poslali nad dve tisoč starih znamk, tujih in domačih, z geslom: „Za slovenskega otroka ob meji!“ Tako je prav! Ne samo s tem, da nosite slovenski trak, pokazite svojo narodnost, temveč z delom, če tudi še tako majhnim! Znamke so nabrali sledeči vrli slovenski dečki: Lilovinar Erči, Puc Tonček, Sevnik Fran, Počivavšek Anton, Klabučar Manči in Sukovanič Fr.

Nove aretacije radi veleizdaje. Preiskovalni sodnik Košutič je dal aretovati zopet nove „veleizdajnike“ in sicer: zdravnika dr. M. Mojiča, predsednika srbske samostalne stranke in mestnega živinozdravnika Pavla Račanoviča, oba v Mitrovici (Sremu), zdravnika dr. Grčiča in posestnika Pavla Stojšiča, oba v Irigu, ter župnika Veljka Lukiča v Borovu, pri katerem so izvršili nedavno hišno preiskavo, ki pa je ostala brez uspeha. Vsi aretovanci pripadajo k srbski samostalni stranki in so obdolženi veleizdaje.

Naročite „Stražo“!

Štajersko.

Porotne obravnave v Mariboru. Pred tukajšnjim sodiščem so se pričele v ponedeljek porotne obravnave. Na vrsto sta prišla obtožena Janez Vute iz Križnega vrha radi uboja in sluga Mihael Levičnik iz Ptujja radi prestopka proti pravosti.

V gostilni Leskovar v Videžu pri Slov. Bistrici je bila 21. svečana plesna zabava, na katero je prišel tudi Janez Vute, posestnikov sin iz Križnega vrha. Bil je zelo nadležen proti ostalim gostom, katerim je pri plesu noge podstavljal. Iskal je prepira, šel v kuhinjo, tudi tukaj nadlegoval ljudi, na kar ga je spravila gostilničarka Marija Leskovar ven. Vute je šel nato nazaj v gostilniško sobo. Železniški delavec Ciril Leskovar in Stefan Jug sta hotela tudi vstopiti v sobo. Na vratih je hotel Ferdinand Gomzej, ki je bil v Vutejevi družbi, nekaj povedati, zato se je Jug nagnil k njemu. Vute je nato priložil Jugu z levo roko močno klofuto, desno pa je tiščal v žepu. Leskovar je stopil tedaj k Vutu, ter ga vprašal, kaj da išče. Pristopila je tudi gostilničarka zraven, položila roko na levo ramo Leskovarja in opominjala oba, naj bosta mirna. V tem trenutku je potegnil Vute iz desnega žepa nož in sunil Leskovarja v vrat, pri tem je tudi ranil Marijo Leskovar v roko. Vute je zbežal, Leskovar je pa omahnil na bližnjo klop, kri se mu je vtila iz rane in ust, omahnil je nezavesten na tla in izdahnul čez pol ure svojo dušo. Rana na vratu je bila po izpovedbi izvedencev smrtna, ker je bila prerezana velika dovodna žila na vratu in tudi željust ranjena. Vute je bil radi uboja in prestopka proti telesni varnosti obsojen od porote na tri leta težke ječe, poostrene s temnico, postom in trdim ležiščem.

Drugi obtožene, 33letni sluga Mihael Levičnik iz Ptujja, je obtožen po par. 127 in 128, pregreška storjenega na deklicah pod 14 leti. Obsojen je bil na petnajst mesecev težke ječe, poostrene s mesečnim postom. — Pri obeh razpravah je bil javni tožitelj državni pravdnik Verderber, predsedoval je pa predsednik okrožnega sodišča Perko.

Slov. Bistrica. Uradni dan mariborskega okrajnega glavarstva bo jutri t. j. v četrtek.

Fram. Nagle smrti na stezi je umrl 29. sušca zvečer vračajoč se iz svojega vinograda kmečki prevžitkar iz Morja Franc Koren, star 53 let.

Velenjske Nemce vabijo dne 31. marca ob 7 zvečer h Goll-u „zum Vortrage“, ki ga bo imel Wanderlehrer des deutschen Schulvereines über die Kämpfe unserer Brüder an der Sprachgrenze und die Erfolge des deutschen Schulvereines. Zlasti so povabljene vse nemške gospe in gospodične posebno prisrčno. Tako bo ta potovalni učitelj zopet hujskal in v nemal naše posili Nemce za tem hujši boj zoper slovensko ljudstvo, od katerega velenjski Nemci živijo. In Slovenci v Velenju in okolici naj mirno gledajo, kako se jih hoče zatirati in ponemčevati, kako hoče to nemškutarsvo svojo nenasitljivo roko stegovati po slovenskih otrocih. In ti ljudje, ki vabijo zdaj lutovca dr. Ambroschütze, zdaj socialdemokrata Horvatka, zdaj spet tega potovalnega učitelja Pohlata, da huskajo in navdušujejo za boj zoper Slovence; ti ljudje pravimo, še hudi postanejo, če se Slovenci branijo, če nočejo več svojim zatiralcem mize pogrinjati in takrat upijejo da Slovenci ne dajo miru. To je že nečuvstvena predrznost, ki jo je sposobna le taka nemškutarska duša. Slovenci naj na svojih tleh od privrancen in odpadnikov takšno izzivanje mirno prenašajo! Slovenski zavedni kmetje v okolici zapomnite si tiste, ki hodijo poslušat Ambroschütze in Pohlata, da se posmehujejo vašemu jeziku in kujejo naklepe, kako potujčiti vaše otroke, in ki darujejo od vas skupljeni denar, da zatirajo naše rodne brate ob meji. Zapomnite se jih, kdor drugače pravna, je izdajica slovenskega naroda.

Atentat liberalcev na narodno društvo.

Nezaslišani čin slovenskih liberalnih in radikalnih študentov v Gradcu.

Ne boste verjeli, da morejo biti naši liberalci tako nenarodni in brezvestni. Pred šestimi leti smo imeli graški Slovenci skupno ognjišče, dokler ga ni naprednjaška nestrpnost razbila, in so se umaknili krščansko misleči možje, prisiljeni si ustanoviti novo društvo „Domovina“.

Naprednjaki, sama premožna inteligenca, je od istega dne s svojim starim društvom „Naprej“ šla rakovo pot, dokler ni vse skup zmrznilo. „Domovina“ pa je bila prava družina poštenih rokodelcev, tovarničarjev itd. Koliko ljudi bi že bilo izgubljenih za vero in narod, da ni bilo tega zavetišča.

Naenkrat pa častihlepne liberalne študente, ki so spavali cela leta spanje krokarjev in navzlic visokemu številu niso napravili toliko, kamor bi lahko pljunil, zbode ta lepa naša organizacija, in preubogi na idejah in požrtvovalnosti, da na svojo roko toliko socialne demokracije organizirajo, pridobijo si s pomočjo celjskih glav odbor „Domovine“, vstopijo vsi liberalni študentje in plačajo po 5 K podpore. Sedaj se pa pravila izpremenijo. Kar je krščanskega, gre ven. Kaj je posledica? Društvo je ubito, ostane samo predsednik brez društva, društvo brez članov, oziroma društvo liberalnih in radikalnih študentov.

Morda kupi nazadnje vse skupaj Südmarka. Ne bi verjeli, da so ti ljudje tako brezdusni razdiralci naših narodnih organizacij. Tri četrtine „Domovincev“ poženejo iz društva s svojim nastopom.

Gospodje študenti, odkrito povemo, tako dolgo boste rogovili, da bo vse uničeno. Tudi vi sami. Masla imate na glavi, da vas bo zalilo, ko pridete na solnce. Dasi imate kosmato vest, pa vam garantiramo, da bo pregorelo. Mi si umijemo roke in vi glejte.

Naskok na „Domovino“.

Slovensko krščansko izobraževalno društvo „Domovina“ v Gradcu je imelo v nedeljo dne 28. t. m. izredni občni zbor. Povzročili so ga liberalni in radikalni akademiki, ki so znani po svojem pozitivnem delu za narod, na poziv celjskih doktorjev, kakor so priznali sami.

Ker so vsa slovenska društva v Gradcu v slabem in kritičnem položaju radi bojkotaj od strani Nemcev, so hoteli celjski doktorji s pomočjo svojih mladih graških kričavev to priliko uporabiti in društvo „Domovina“, ki je bilo do sedaj katoliško in pri katerem so mnogo sodelovali tudi vedno katoliški akademiki iz „Zarje“, spremeniti v podporno društvo in črtati vse, kar je katoliškega — da bi bilo tako močeno skupno delo katolikov in liberalcev v tem društvu. Če se to zgodi, bo baje v „Domovino“ pristopilo na stotine novih članov — poštenih Slovencev. Katoliki, socialni demokrati in liberalci bodo živeli v lepi slogi in delali pozitivno za narod. Ako bi torej „Domovina“ ta predlog liberalcev sprejela, bi dobila od celjskih doktorjev za plačilo par sto kron.

Ta obljuba je odbor „Domovine“ nagnila, da je na tem občnem zboru s predsednikom vred predlagal, da se črta iz društva katoliški značaj, ker se bo dobilo zato — denarja. Ta predlog je zastopal in utemeljeval odbor, seveda ne cel, ter gospod akademik Pirnat in drugi liberalni akademiki, katere je gospod predsednik Lukman pustil poprej vpisati za člane — seveda proti pravilom društva, po katerih morejo le katoliki biti člani tega društva.

Ko so pa videli gospodje aristokratski liberalni akademiki, ki so se prvič ponižali ta dan v delavsko društvo, in gospodje odborniki, da je ogromna večina udov proti spremembi takih pravil in da so udje že radi nepričakovanega postopanja odbora razburjeni, tedaj pa pride gospod predsednik in pravi, da se ne more konstatirati, koliko je članov, ki imajo volilno pravico, ker je blagajniška knjiga vkrađena in da se torej ne more danes glasovati.

O stvari bomo govorili še več. Občni zbor še ni končan in se še bo nadaljeval. Povedati moramo samo še toliko, da so se gospodje pozitivni delavci za narod pri tej priliki do smrti osramotili in blamirali.

Napadali so na grd način obče znanega slovenskega rodoljuba č. gospoda kurata Matija Ljubšo, kar je moralo izkušene in požrtvovalnega gospoda v srce zadeti, ker je prišlo od domišljavih radikalcev, ki se za narod niso trohice storili.

Ti dijaki živijo že toliko let v Gradcu, kjer živi tudi na tisoče slovenskih delavcev ter vpijejo, kako delajo pozitivno za narod. To so sedaj ekscentrično pokazali: Ne da bi organizirali uboge slovenske brezdomovince in jim dali domače narodno ognjišče, ne, še to društvo, ki se je ustanovilo in je životarilo s pomočjo katoliških akademikov, so prišli, da ga razbijejo s pozitivnim delom. Ali je to slovenska poštenost? Ali so to sinovi slovenske, verne in poštene matere? Skodljivci so slovenskega naroda!

Spoznaj jih slovenska javnost in jim odkaži kraj, kamor spadajo! Ne grej si kač v svojem krilu! Tokrat so odšli poparjeni in osramočeni pred lastni mi brati delavci iz „Domovine“.

Katoliški „Domovinci“, stojte na straži!

Zmaga na Koroškem.

Volitve na Koroškem so se za nas končale. O izidu sobotne ožje volitve v splošni kuriji smo že zadnjič poročali.

V pondeljek je volila kmetska skupina in sicer so se povsod določili končno poslanci, tako, da v sredo ne bo več ožje volitve v kmetski skupini. Izid volitve v kmetski skupini je sledeči: Sodni okraj Celovec okolica in Borovlje: Ivan Štrukl (Slov.) 722 glasov, Anton Freithofnig (kršč. soc.) 734, Franc Kirschner 1370, Anton Wieser 1359. Izvoljena sta poslednja dva, ki sta nemška nacionalca. — Okraj Trg. Izvoljen je nemški nacionalca Franc Huber (488), krščanski socialca Ivan Freithofnig je dobil 287 glasov. — V tretjem volivnem okraju (Št. Vid in Svinec) je izvoljen Alojzij Pirker (nem. nac.) s 477 glasovi. Protikandidat Jožef Kabl (kršč. soc.) je dobil 68 glasov. — Volilni okraj Breže-Staridvor-Sv. Hema: Alojz Hönliger (nem. nac.) 528, Herman Gruber (kršč. soc.) 168. — Volivni okraj Velikovec-Dobrljaves: Florijan Ellersdorfer (Slovenec) 748 glasov, nemški nacionalca Jakob Rösch 423. — Volilni okraj Plibrk-Železna Kapla: Slovenec Grafenauer Franc 872 glasov, nemški nacionalca (odpadnik) Leopold Pristov 277 glasov. — Volivni okraj Volšperg-St. Lenart-St. Pavel: Izvoljena kršč. socialca Jožef Krampl (1420) in dr. posl. Konrad Walcher (1364). Protikandidata nemška nacionalca Adolf Domaingo (765) in J. Rink (741). — Volivni okraj: Beljak-Rožek-St. Patrnjan: Izvoljena nemška nacionalca Ignac Breitegger (1164) in Ivan Gailer (1096); protikandidat Slovenec Ivan Vošprnik (774) in nem. kršč. socialca Ivan Hernler (850). — Okraj Trviž-Podkloster: Slovenec Jožef Škrbina 221 glasov, nem. nac. Simon Mihor 388, socialdemokrat Schatzmayer 32. — Okraj St. Mohor-Kotiče: Kršč. socialca Adam Kofler 547, nem. nac. dr. Waldner 736. — Okraj Špital-Grajsenburger-Kotiče: Kršč. soc. Weiss 764, nem. nacionalca Karl Kapeller 793. — Okraj Sovodnje-Milstat-Zg. Bela: kršč. soc. Ivan Hofer 497, nem. nac. Hans Hofer 706 glasov. Slovenci so tedaj zmagali z dvema kandidatoma, Grafenauerjem in Ellersdorferjem. Povsod drugod so pa dobili častne manjšine. Nemški krščanski socialci so ohranili dosedanja dva mandata. Izvoljena sta dr. posl. Walcher in Jožef Krampl. Slovenci so pri teh volitvah zelo napredovali, temu se pa ni čuditi, ker je znano, kako izvrstno so organizirani koroški Slovenci. Vsakdo je gotovo zadovoljen s tem vspehom, edino-le celjski liberalci ne. Pišejo namreč: „... še lepši bi pa bil (namreč vspeh), da se giblje koroška slov. politika v bolj umerjenem in ne tako ekskluzivno klerikalnem duhu.“ Prav radovedni smo, kakšen vspeh bi bil, če bi vzeli koroško politiko v roke ekskluzivno liberalni celjski gospodje. Dosedaj so jo na obmejnih in narodno izpostavljenih krajih še vedno zavozili.

Kranjsko.

Državno podpore je dovolilo ministrstvo za kraj Velike Lipljene v svrhu preskrbitve vodovoda. Stroški za celo napravo znašajo 1300 kron. Dalje je dovolilo ministrstvo tudi 500 kron podpore za izdajo dr. Kosove zgodovine Slovencev v srednjem veku.

Podružnica nemškega šulferajna. V Trzinu so ustanovili v nedeljo Nemci žensko podružnico nemškega šulferajna. Sramota za Trzin pa je, da so se Nemkam pridružile nekatere posili Nemke, hčere slovenskih starišev, ki niti nemški ne razumejo.

Zgradba mostu. Savski most v Kranju, kakor tudi kranjski vodovod v Tupaličah so pričeli ta teden zopet graditi. Dela se prav pridno, da bo še do jeseni vse gotovo. Ošpice v Kranju. V Kranju so se zadnje čase splošno razširile ošpice. Vseled tega ne smejo otroci in dijaki iz prizadetih hiš obiskovati šol, dokler bolezen ne poneha.

Deželno pomožno društvo za bolne na plućih bo imelo dne 1. malega travna svoj redni letni občni zbor v knjižnični dvorani c. k. deželne vlade.

Primorsko.

Slovenski denarni zavodi v Trstu. „Grazer Tagblatt“ niso povšeči slovenski denarni zavodi v Trstu. V nekem dopisu od tam prav milo našteva slovenske denarne zavode, ki so v najkrajšem času nastali v Trstu, kakor gobe po dežju. Pred nekaj leti, toži, je bila v Trstu jedina „Tržaška posojilnica in hranilnica“, a danes jih je pa že polno drugih, tako: Jadranska banka, Osrednja banka, Živnostenska banka, Ljubljanska kreditna banka, in Trgovsko obrtna zadruga. Nas prav vesel, da se zaletute „G. Tgbl.“ v naše slovenske denarne zavode, vsaj Nemci vidijo, da imamo tudi mi Slovenci v Trstu svoje denarne zavode, ki značijo našo krepost in pa našo jakost.

Radiopostaja v Pulju je že dovršena ter so se prvi poskusi izvrstno obnesli. Vzprejeli in oddali so brzojavke na dolge razdalje na Francosko in Angleško. Na postaji, obstoječi iz 150 m visokega železnega stolpa, so trije aparati za oddajo in sprejem brzojavk.

Izpraznjena blaznica. V soboto so izpraznili popolnoma blaznico pri Sv. Justu ter prepeljali po slednje bolnike v novo poslopje pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Nov poštni urad. Dne 1. aprila 1909 otvori se v Podgorju, politični okraj Koper, nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter zajedno služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Ta urad bo v zvezi s poštnim omrežjem po dvakratni peš-pošti na dan do postaje Podgorje na progi Herpelje-Kozina-Pulj. Istočasno se opusti poštna nabiralnica v Podgorju.

Veleizdajniški proces.

Sedaj je prišel petnajsti obtoženec na vrsto, 37letni gozdar iz Gline Ogrizovič. On izpove, da ni umel obtožnice. Zanj je obdolžitve veleizdaje najbrid-

keja žalitev, ker on ljubi svojo domovino in je vsak trenutek pripravljen dati življenje za njo. O tajnih sestankih ne ve ničesar, pač pa so zahajali v njegovo hišo Hrvatje in Srbi. On je član srbske samostalne stranke od leta 1906. Sestanki so bili v Glini le radi občinskih volitev.

Naslednji obtoženec pravoslavni duhovnik Nikola Ercegovac istotako izjavi, kot prejšnji, da ni umel obtožnice. On ne more umeti, kako da ga morejo sumničati veleizdaje, ker se je vedno in vselej posvečal le svoji rodbini in ni zahajal v nikake družbe. Član je srbske samostalne stranke, bil je tudi predsednik te organizacije, ali je odložil to čast, ko je sprevidel, da ima premalo politične naobrazbe za to. O takozvanih tajnih sestankih ne ve ničesar. V prvi vrsti je duhovnik. Ako bi bil opazil, da se med njegovimi verskimi podložniki širi taka veleizdajalska propaganda, bi on bil prvi, ki bi to prijavil pristojni oblasti.

Obtoženec je pripovedoval dalje, kako sta prej vladala spor in sovraštvo med Hrvati in Srbi in kako se je to sedaj srečno nehalo. Vzklikov „Živela Srbija!“ ni nikdar čul in nikdar ni tiral v cerkvi velikosrbske propagande, ker mu je cerkev sveta (proti sodnikom) kakor bi vam morala biti sodna dvorana sveta! Ne dvomi na verski vzgoji priči in je tudi uverjen, da ne bodo pod prisego drugače govorile. „Da pa sem Srb, zato me je pa mati vzgojila.“

Državni pravdnik Accurti mu je segel v besede: „Da, ali za protidinastičnega vas ni vzgojila mati.“ Na klopet obtožencev in na tribuni braniteljev je nastal velikanski hrup in protestni klici.

Po nekaterih vprašanih braniteljev je bil pozvan 37letni trgovec Nikola Rebrača. Obtoženec govori težko in ga je tudi težko umeti. Tožen je, da je imel v Glini revolucionaren govor. Predsednik ni umel odgovorov obtožencev, kar je dovajalo do zelo komičnih in smešnih nesporazumljenj. Med drugim je pripomnil predsednik: „Ne razumem vas niti ene besede!“ Toženec: „Vidite torej, vi ne razumete niti ene besede, a obtoževalna priča Bižar pa trdi, da je razumel ves moj govor, ki sem ga imel. (Velika veselost po dvorani.)

Obtoženi blagajnik srbske industrijske banke v Glini Stanko Rebrača je tajil vse točke obtožnice. Tudi zasliševanje obtožencev trgovca in gostilničarja Končarja ter krojača Ljubomira Viliča se je izvršilo, ne da bi prišlo do kakega znatnega dokazila.

Pri zasliševanju Viliča so obtoženci iz virginmoškega okraja zagnali velik hrup. Ker se niso hoteli vzlic predsednikovemu opominu pomiriti, so bili izključeni od dveh razprav.

Nato sta bila zaslišana trgovec Gajič in grunтовni praktikant Bogdan Ristovič, ki sta tudi tajila vse podatke prečitane iz obtožnice.

Razgled po svetu.

Zrakoplovni poskusi pred kraljem Edvardom. Angleški kralj Edvard je prisostvoval poskusom zrakoplovca Wrigtha v Pau-u. Wright je krožil pri vzletu z zrakoplovom okoli kralja Edvarda in se potem počasi dvigal vedno višje in višje. Kralj se je jako pohvalno izrekel nad dobrimi uspehi Wrigtha.

Prijet ruski častnik. Na centralnem kolodvoru v Lvovu so prijeli polkovnika ruskega generalnega štaba Nikolaja Batyszyna, ko se je hotel ravno odpeljati. Polkovnik se je že nekaj časa zadrževal v civilni obleki v Lvovu. Policija je bila obveščena, da misli ruski častnik organizirati spijunažo v korist Rusije. Batyszyn je izvedel, da so mu oblasti na sledu, se je brzo podvzval, da odpotuje. Policija ga je pa prehitela in ga pred odhodom na kolodvoru aretovala. Našli so pri njem veliko kompromitujočih pisem.

Vojska v Srednji Ameriki. Med ljudovladama Nicaragua in San Salvador je prišlo do nesporazumljenj vsled katerih je bilo nekaj prask med obema brodogojima. Zjedinjene države so poslale nekaj bojnih ladij proti državama, da napravijo red in mir.

Književnost in umetnost.

Madeži in njih snaženje. Praktično navodilo, kako je snažiti madeže na raznem blagu, na kovinah itd. Iz češkega in po drugih virih spopolnil B. S. Cena: karton. 1 K, po pošti 10 v.

Naš dom. Zbirka povesti, pesmi in narodnega blaga. II. zvezek. Drugi ponatis. Vsebina: Zadnji grof celjski in Iskalci biserov na otoku sv. Duha. Cena: 50 v, po pošti 60 v.

Pod cesarjem Franc Jožefom I. Obrisi. Spisal F. L. Tuma. Ponatis iz „Domovine.“ Cena: 60 v, po pošti 65 v. — Vse tri navedene knjige je založila in izdala Zvezna trgovina v Celju.

Listnica uredništva.

Vse cenjene dopisnike uljudno prosimo, da poročajo hitro in točno ter da pišejo s črnilom in samo na eno listovno stran!

Lepa plača!

Kmečka hranilnica in posojilnica v Št. Lovrencu nad Mariborom razpisuje lepo darilo tistemu, ki zamore pred dvema pričama dokazati, da je gospod Jožef Schatz ali kdo drugi njegovih pristašev škodoželjno o njej govoril z namenom, njej škodovati in sploh ljudstvo od nje odvračati!

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča **37**

Lojzika Leon.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinoasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela :: **58**

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Izvrstno domače usnje :

priporoča po najnižji ceni

Elizabeta Welle, usnjarija

v Framu.

71

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethoffova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi. :

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::

Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec

Maribor, Šolska ulica 2.

55

†

Potrjim srcem naznanjamo v imenu cele rodbine pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabljiva mati, gospa

Josipina Serneć roj. Srebre

odvetnikova vdova v Mariboru

danes 30. marca 1909 mirno v Gospodu zaspala v 72. letu svoje starosti.

Pogreb drage ranjke je v četrtek, 1. aprila ob 4. uri od hiše žalosti, Cesarska cesta št. 4.

Sv. maša zadušnica je v petek, 2. aprila ob 9. uri predpoldne v stolni cerkvi.

Blag ji spomin!

Maribor, dne 30. marca 1909.

Micka Koprivnikova roj. Sernčeva, c. kr. profesorja soproga v Mariboru; Josipina Rudolfova roj. Sernčeva, odvetnika soproga v Konjicah; Vanka Serneć v Mariboru; Božena Serneć, c. in kr. učiteljica na mornarski meščanski šoli v Pulju; Dr. Janko Serneć, zdravnik v Celju; Ing. Radovan Serneć, c. kr. višji inženjer v Brežicah; Dr. Vladimír Serneć, odvetnik v Mariboru; Ing. Dušan Serneć, zastopnik družbe Union A. E. G. v Ljubljani; otroci.

Dr. Gvidon Srebre, odvetnik v Brežicah, brač. — Marija Sernčeva roj. Srebrećova, sinaha. — Ivan Koprivnik, c. kr. profesor v Mariboru; Dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah, zeta.

Ana Serneć v Gradcu, Josipina Srebre v Brežicah, Terezija Serneć v Celju, Konstancija Serneć v Vojniku, svakinje.

Dr. Josip Serneć, odvetnik v Celju, svak.

Vojteh stud. forest., Marija in Ivan Koprivnik, Ivo, Vladimír, Dušan, Hanzi, Vida in Branko, Rudolf, Peter in Pavel Serneć, vnuki

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethoffova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, častnim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Slovenski krojač

Jakob Vezjak

v Mariboru, Šolska ulica 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode in dečke po najnovejšem kroju. Velika zaloga vsakovrstnega :: :: sukna iz domačih in tujih tovarn. :: ::

Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine na stroje.

36

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateljeju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence.

23

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago :: ::

: se priporoča za obilni obisk. :

Širite „Stražo“

Velikonočne razglednice!

dobijo trgovci in druge po ugodnih cenah v Trgovini tiskarne sv. Cirila, Maribor.

Trgovski učenec

iz boljše hiše in z dobrimi šolskimi spričevali, vešč slov. in nemškega jezika se takoj sprejme v

manufakturni trgovini

Joh. Grubitsch,

Maribor

Tegethoffova cesta št. 11.

Odda se fino mobilirana soba. Klavir je na razpolago. Natančneje se izve pri g. L. Sivka, Frauengasse št. 8.

83

Za nakup priporočamo trvdko

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg št. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štoffe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.

73